

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana iz zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.
Telefon številka 118.

Ob morju...

Trst, 31. oktobra.

Najlepši kraji so ob morju. V prozi te lepote ni mogoče opisati. Mnogo pesnikov — med njimi zlasti naš Jenko in Kette — je našlo dosti lepih besedi o krasoti, ki jo podaja iz morja vzhajajoče in v morje zahajajoče solnce. Krasnejšega prizora si človek res ne more želeči. Pa tudi obrežje in vse kar se nahaja v bližini morja, je oblečeno v pesniško obleko.

Mi, ki prebivamo v teh krajih, smo na vse to že tako navajeni, da se nam zdi nekaj vsakdanjega. Drugače je z onimi prebivalci, ki so oddaljeni od morja. Tem se neprestano dviga hrepenje po njem. V duhu vidijo njegovo lepoto in ne morejo kaj, da se ne bi podali na pot proti Trstu. Za njih je mesto Trst postranska stvar — videti hočejo morje in v velike ladje na njem.

Kraji ob morju pa niso samo lepi, ampak tudi važni. To vidimo najbolj v času vojske. Za obmorska mesta se bilejo najhujši boji, ker so važna in ker je resnica, da je včasih od enega samega obmorskega mesta, odvisen razvoj katesesbodi države.

Obmorska mesta so povečini trgovska. Obmorska mesta odpirajo pot v svet. Za trgovino je to velikanskega pomena. In vsaka država si lahko šteje v srečo, če razpolaga s takim važnim trgovskim emporijem. Avstrija n. pr. bi bila napol manj vredna, če ne bi imela Trsta. Trst je duša Avstrije.

Ce imamo to dejstvo pred očmi, potem nam je lahko razumeti, zakaj se vrši za Trst taka borba. Razumljivo pa nam je zlasti to, zakaj se Nemci toliko potegujejo za to točko. Njihovo stremiljenje gre za to, da Trst podvržejo sebi in da v njem zavlada. Če bi se jim to posrečilo, je glavni del nemškega programa uresničen.

Kako pa je z nami — Slovenci? Mari mi ne pčlagamo važnosti na Trst? — Tega ne trdimo, toda resnica ostane pribita, namreč ta, da se za stvar premalo brigamo. Že res, da imajo Slovenci in Slovani širom svoje domovine uprte oči na naše mesto. Tudi je res, da smo tržaški Slovenci v gospodarskem oziru že precej močni — saj se je n. pr. ravno pred kratkim beležilo razveselje v vest, da smo zopet za en velik korak naprej, in sicer z ustanovitvijo splošnega, edino varnega denarnega zavoda na Primorskem. Tudi mnogo trgovcev in obrtnikov imamo — le žal, da je med njimi precej takih, ki si niti v dopisovanju ne

upajo pokazati svoje barve. A nekaj pogrešamo, in sicer veletrgovino.

Ce grem v obmorsko luko, vidim vse polno italijanskih, nemških in drugih trgovskih parnikov in ladij — samo o slovenskih ni duha ne sluha. Slovenski trgovci so odvisni od italijanskih in nemških veletržcev. Te podpirajo, tem pomagajo graditi milijone, kapital. Italijani in Nemci odirajo naše ljudstvo in mu pijejo kri; oni ga izkoriščajo, kolikor jim je to le mogoče. Zasljepljenost našega naroda jim je dobro došla; ob njej se pitajo in redijo.

S tem hočemo reči, da je živa in nujna potreba po čim intenzivnejšem razvoju naše trgovine — male in velike. Ce do sedaj ni šlo, moramo iskati pota, ki bodo ugodnejša, revnejša kakor pa dosedanja.

Naša pot pa ni tako gladka kakor italijanska; s trnjem postlana steza je. Italijani se v trgovinskem pogledu laheje razvijajo, ker imajo več trgovskih šol.

Italijani imajo trgovske akademije, Italijani imajo trgovske visoke šole, a mi Slovenci — ničesar. V zadnjem času smo si sicer tudi mi ustanovili trgovsko šolo, ki je velike važnosti, a to je za veliko trgovsko mesto »Trst« vse premalo. Celo v Ljubljani, Celovcu itd. so nam enaki v tem oziru, dasi omenjena mesta vendar niso tako važna, kakor n. pr. Trst. Mi rabimo višje trgovske šole, ki bi slovenskemu trgovcu omogočile, da bi posegel v višje sfere, da bi zavzel v trgovini širše polje in važnejša mesta. Kdor opazuje splošen svetoven razvoj trgovine, ta mora priznati, da je to nujno potrebno, ker le v tem slučaju se nam bo mogoče vzdržati na površju. Ker pa smo Slovenci majhen narod, se moramo naslanjati na jugoslovanstvo, ki bo gotovo igralo v gospodarskem pogledu še veliko vlogo. V združitvi, v sistematičnem in vsrtnem delu obstoji naša rešitev. Glejmo, da postane Trst jugoslovansko trgovsko mesto!!

Slovenska zemlja.

IZ TOLMINA.

Tolmin je napreden, to je pač vsem znano. Tukajšnji župan se pa vendarle premalo zanima za svojo službo. Marsikaj je v tem kraju zanemarjenega. Tako je tudi s tukajšnjo električno razsvetljavo. Bog pomagaj! Te električne žarnice — mora se reči, da so nekaj res modernega. Vsaj tako se zdi, ker se nikdo ne zveni, da bi se že enkrat uredilo z razsvetljavo. To je vendarle sramota, da zaostaja Tolmin, kar se tiče

razsvetljave. Po vaseh imajo vsaj poštene petrolejke, tukaj pa bi gotovo bolje izhajali s svečami kakor s to moderno razsvetljavo. Pst! Pst! morda pa vendarle se vam bliža sreča, Tolminci! Misli se namreč ustanoviti tukaj kinematograf. Čemu troški za razsvetljavo, ko jo preskrbi »Kinematografar« brezplačno! Kaj-neda! Ja, ja, to je imenitna misel in na tako misel pridejo le prefrigani ljudje, ki jim je blagor ljudstva v srcu; mislim da se razumemo. Tebi Tolminci pa: mnogo sreče; saj se ti tako bližajo srečni časi! Tujec.

IZ PIJAVE GORICE.

Dne 30. oktobra zvečer je bil pri županu Jamniku zbran ves občinski odbor in se je posvetoval o bodočih volitvah. V tem pride v hišo Reza Zabukovec, po domače Nuščevka in je povedala županu, da ji je njegov, t. j. Jamnikov pastir repo popasel. Jamnik in odborniki se zasmijejo. Kaj pa je njim do tega, če se sosedu škoda zgodi. En odbornik pa plane v žensko — ona ga je pa prišla in vrgla pod klop. Sedaj pa skoči na noge župan in njegov sin in so žensko peljali v njeno hišo. Seveda ko bi župan sam krave pasel, bi ne hodile na tuje njive. Pa on rajše jerebice lovi po koruzi. Ko je bil mlajši, je rad vozil na gostije in ženitovanja žene, neveste in svate. Zda mu je to prepovedano. Pravijo, da mu je žena tudi okna zaprla, da ga jerebice preveč ne vabijo.

IZ IGA.

Odkar rogovili v naši občinski hiši neki »Matija Mencej«, se gode stvari, ki so prava lopovstva, in ne smejo ostati prikrita širši javnosti. Že štiri leta traja pri nas prepri zaradi nekega občinskega mostu. Ta most vodi na javni cesti čez potok Ižico, in se je vzdrževal že nad 25 let, odkar se je zvezala cesta s sosednimi občinami, iz občinske blagajne. Leta 1909. se je nahajal v slabem stanju. Takratni občinski odbor je sklenil, da se napravi nov most na občinske stroške. Most se je v tem letu napravil in je stal 2450 K. Ta svota se je plačala deloma iz občinske blagajne, 400 K pa se je dalo v proračun za leto 1910. med skupne stroške. Ta svota 400 K se je vsled povišanih občinskih doklad več kot pokrila. S tem je bil torej most plačan in stroški pokriti. Takrat je odločevala še napredna stranka v občinskem odboru. Leta 1910. pa so dobili pri volitvah premoč klerikalci. Takoj po nastopu so sklenili, da plačajo stroške mostu posestniki zemljišč, ki most rabijo. V tem ozemlju pa imajo posestniki drugih občin svoje parcele v velikem številu.

Beg iz Avstrije.

Sklepalo se je, naj se stroški preračunijo na vse udeležence po oralih zemljišč, terjali pa se bodo le delni zneski zunanjih udeležencev; deleže domačih občanov trpi naj občinska blagajna. Hodili so po nasvete v Ljubljano (na gotova mesta!) tam so bili informirani, da tako ne pojde, ker to ozemlje leži skupno v enem katastru in ima ene in iste interese. Pogruntali so jo pa drugače. V seji dne 26. februarja 1910. napravil se je navidezno sejni zapisnik, da imajo plačati stroške za most vsi udeleženci, ki most rabijo, po 12 K na oral. V resnici se je pa mislilo izterjati le zunanje udeležence. Parola je bila, biti tiho, in trditi pred zunanjimi udeleženci, da smo tudi domači plačali svoje delne zneske. In tega so se županstvo in odborniki tudi posluževali. Domačim udeležencem se je pa trdilo, da se ne bo denarja terjalo, ker drugače bi bil pri razglasu nastal takoj odpor, ker je bil most že plačan. Zunanji udeleženci niso bile razmere znane, zato se tudi niso brigali za kak priziv. In res, županstvo je pričelo terjati zunanje udeležence. A tem se je zdela stvar sumljiva. Pričeli so poizvedovati pri odbornikih, ki so bili v tem prizadeti, če so tudi oni kaj terjali, in če so plačali za most na Ižici. Ti so jim pa odločno trdili, da so tudi oni bili terjani in že plačali svoje deleže. Ker pa naša občina še ni Sodoma in Gomora, da bi ne bilo nič pravičnih ljudi, je umljivo samo na sebi, da so zunanji udeleženci izvedeli, da se domači ne terjajo, zato so se pričeli

nekateri vpirati. Županstvo je izročilo terjatev c. kr. okrajnemu glavarstvu za rubežen. V dokaz poslalo je to navidezno napravljeni sejni zapisnik, in površen razdelilni zaznamek domačih in zunanjih udeležencev, ter uradno poročilo, da so že vsi (tudi domači) udeleženci izplačali svoje delne zneske. V resnici pa domačih ni še nikdo terjal. Zunanji udeleženci vložili so priziv, po dr. Švigelju na deželni odbor. Pa bili so zavrnjeni, češ, da se niso pravčasno pritožili in vsled neresničnih poročil županstva. Ko se je pa šel pripraviti Anton Župec iz Iškevasi, varuh mladoletnih župčevih iz Iga, k županstvu, da bi plačal njih delne zneske, ga je župan odsvolil in mu rekel, da domačih ne bo terjal. Sedaj je bilo vse jasno. Vložil se je vnovič priziv, da, kakor domači udeleženci, tako naj bodo tudi oni deležni tega plačila. Ker je pa bila pritožba napravljena proti terjatvi županstva, je bila poslana v rešitev občinskemu odboru. V seji dne 21. februarja 1911 se je pritožba zopet rešila na podlagi laži, da so se že vsi domači izterjali. Zunanji udeleženci so dokazovali vse te laži. Županstvo dobi lo je od deželnega odbora naročilo, da ima vseeno samo nekatere terjati. Stvar je prišla v zagonetko. Denar nazaj dati zunanjim udeležencem, bilo je presramotno, zato je pa županstvo raztegnilo terjatev še na domače udeležence. Prva terjatev se nam je razglasila javno dne 14. aprila 1912. Razburjenost je zavlada velika. Županstvo opira se

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalle.)

In to je moj zločin, to je kesanje, ki me bo morilo, da sem rekel sam pri sebi: pustimo naključjem njihov tek, saj se zdi, kakor da se je zavzela za revico dobrot božja. Pustil sem jo vstopiti v hišo nje, ki ji ni srce nikdar zaklicalo: To je otrok mojega otroka! In vendar, zelo je bila podobna vašemu sinu, gospa markiza; sami ste opazili to podobnost!

Vdova, ki se je starala vidno od minute do minute, mu ni odgovorila. Toda Žak je viknil brezumno:

»Ali je res, babica? Ali je res, kar pravi?«

»Res je...« je zamrmrala.

»In zdaj,« je dejal Florestan s široko, nehotno teatralno gesto, »zdaj veste, kje je. Njen ubogi pes jo je sledil pravkar do kanala, a tam se je ustavil in začel tuliti v slutnji njene smrti... Tam izlečejo jutri njeno ubogo truplo, otrplo in mrzlo...«

»Ah, to je strašno, to je strašno!... Morilci smo, krvniki smo!« Žaka je premagala bolečina, ki je ni mogel prenašati dalje. Zgrudil se je na kanape v strašni živčni kri-

zi, dočim je klical Florestan z maščevalnim glasom:

»Da, prav je rekel! Morilci in krvniki! Moje telo je tukaj opravljeno. On že čaka... Ah, tudi vi boste plakali, gospa markiza...«

Drhteč od jeze po vsem životu se je obrnil, ne da bi dodal le še besedico, ne da bi poslušal glas grofa d'Ormoa, ki mu je prigovarjal, izkušaje ga pomiriti:

»Gospod Roajané, s temi čustvi v srcu ne smete od nas. Saj še nimate popolnih dokazov, da se je res zgodila nesreča, ki se je bojite. Morebiti je mogoče še kaj ukreniti, popraševati, zasledovati. Ako vam morem pomagati v čemerkoli...«

»Ne,« je odgovoril stari dobričina srdito, »ne maram vaše pomoči. Celih dvaset let nisem rabil nikogar, da sem jo vzgojil in napravil iz nje dekle, vredno oboževanja, polno nežnosti, poguma, časti in čistosti. Tako tudi zdaj ne potrebujem nikogar, da jo položim v grob, ki ste ji ga vi izkopali. Pustite me, gospod, pustite me!«

Odšel je iz te hiše, srda pijan in blazen od žalosti.

L.

Na »Lepi Tončki«.

Benedikt Leblan in njegova žena Tončka sta jedla tisti večer juho v mali kabini, urejeni na krmi »Lepe Tončke«, natovorene s tesarskim lesom in čakajoče, da pride nanjo

vrsta, prepluti poslednje zatvore Senmartenskega kanala ter se zadržati v pristani La Rapé.

Čolnar, vedoč, da napoči ta trenutek kmalu, je zalagal s podvojenim vnemo. Kmalu je bil pri zadnji žlici. Odložil jo je, obrisal si usta in stopil ven.

Bilo je nekako ob šestih zvečer. Zdelo se je, da že spi ta konec Pariza. Tam spodaj, na kanalu je pel nekdo zaljubljeno pesem...

Zajci pa se je iztrgal Tončki začuden vzklík.

»Benedikt... Ali si slišal?...« Celo videl sem. Nekdo je skočil v vodo. Brž... kavelj... kavelj...

Že med govorjenjem je skočil brodar v čolnici, odpel ga in zagrabil kavelj, ki mu ga je pomolila žena: »Tam le bo,« je dejal, kažoč na kraj, odet v črno senco, kjer je bil videl izginiti v vodi človeško telo.

Da, bilo je tam. Voda se je bila že strnila nad obupanko v penastem vrtincu... Toda ubožica se ni mogla vzdržati krčevitih razmahov, odri-vaje nehotne smrt, ki si jo je bila izvolila sama.

S tem brčanjem se je spravila spet proti vrhu in se pojavila za hip na gladini.

»Glej, Benedikt... tam... ali si jo videl?«

»Videl!« S krepkim sunkom kavlja je porinil svoj čolnik proti točki, kjer se je bila pojavila na površini nerazločna masa.

Kavelj se je potopil v vodo... enkrat, dvakrat brez uspeha.

Zdajci pa je kriklil čolnar:

»Zdi se mi, da jo imam!...«

V naslednjem hipu je prijel z roko za plavajoče krilo, ki ga je bil potegnil kavelj k njemu.

»Kriko... Ženska je.«

Dosegel je njeno roko. Dviga je utopljenko z veliko previdnostjo, da jo potegne v čoln, ne da bi ga pre-kunčil, je rekel ženi:

»Nič težka ni...«

Čolnič se je pritisnil zopet k bo-ku neokretne barke.

»Ali še giblje?«

»Ne.«

»Morda pa še ni mrtva... Saj je komaj skočila v vodo.«

»No, videli bomo. Ponesem jo na breg.«

»Ali je mlada?« je prašala Tončka.

»Da, čisto mlada.«

»Potem jo daj najprej na barko.«

»Ampak... ko jo bo itak treba nesti potem na breg...«

»Pravim, da jo daj na barko, Benedikt. Ali si gluha?«

Govorila je z odločnostjo, kateri se Benedikt Leblan po vsem videzu ni bil vajen ustavljati, zakaj namesto vsakega drugega odgovora je pripel čolnič in vzel v naročje brezgibno, ohlapno telo.

»Če že ni drugače,« je dejal,

»potem mi vsaj pomagaj, Tončka.«

Trenutek nato je ležalo telo u-

pljenke na krovu barke in Tončka je odpenjala dekletu bluzo:

»Srce ji še bije...«

»Toda diha ne več...«

»Le meni jo prepusti.«

S spretnostjo, ki je ne bi bil nihče pričakoval od njenih velikih, ozebljih rok, ji je stiskala v enakomernih presledkih život, csvobodivša ga ob-leke.

Bilo je to neke vrste umetno dihanje, ki ga je nadaljevala, dokler ni začutila, kako je šnila iskra življenja skozi onemoglo ude...

Curek vode se je ulil nesrečnici iz bledih ust.

»Na, vidiš... zdaj sope sama od sebe... Izmaže se, le verjemi.«

»Po tem takem je treba samo še, da grem obvestit...«

»Nikogar ne pojdeš obvestit.«

»Ali... ta ženska...«

»Pomagaj mi jo prenesti na posteljo v kabini...«

»Poslušaj, Tončka... ali nisi morda nekoliko prismojena?«

»Ne da bi vedela. Mari ne vidiš, dedec neumni, da je dekle iz dobre hiše — otrok petičnih ljudi? Ta le ura z njenim monogramom, ti čevljički, ta obleka... vse to je meščan-sko. Nobena stvar ne priča v njeni zunanosti, da bi bila cipica ali kaj sličnega.«

»Pa kaj naju briga, ali je meščanska ali cipica?«

(Dalle.)

Kupujte le v tobakarnah in trgovinah, kjer se prodaja „DAN“.

na deželni odbor, nekateri odborniki zvrščajo krivdo na tiste udeležence, ko niso lagali kot oni pred zunanjimi udeleženci, češ: da bi se ti ne pritoževali. Razdelilni zaznamek pri županstvu kaže 300 orolov ploskovne mere, po sklepu obč. odbora 12 K na orol znaša 3600 K, torej presega izterjevalna svota 1150 K stroške mostu, pri tem je pa izpuščeno vse cerkveno in občinsko ozemlje, ki bi se moralo tudi vštevati. — Vložili smo priliz, dokazali vsa sleparstva, deželni odbor ni dal v tem nobenega ugovora, ampak je naš priliz na podlagi § 91 obč. z. kot prepozno vloženega zavrnil. Ker pa je klerikalci hujši kot vrag, ni prav nič čudno, da se v odprtem roku pritožili nismo. Torej § 91. obč. z. v tem drži! Ali bodo držali kazenski paragrafi za zapriseženega župana, ko z lažnjivimi poročili slepi merodajne oblasti, ter dopuščajo napravljati napache sejne zapisnike? Pozivljamo državno pravdnštvo, naj uvede preiskavo, ta bo pokazala v tem še marsikaj. Občinski odbor je pod naprednim vodstvom v letu 1909. v tem delal pravično. Klerikalni občinski odbor napravil je krivico, dolžnost je, da se krivica popravi; denar naj se išče poštenim potom, ne pa na tak način. Večina odbornikov, ki so v tem zadeti, sedaj neče plačati v občinski hiši pa ne store ničesar, ker se ne zavedajo svoje moči. »Matiček« spozna krivico, toda misli si: potem se bodo lahko dobro računila pota in dijete, ter se prav komodno županovale. Razni nadžupani se pa tiho smejejo, ker bodo največ tega denarja vzeli za svoje ideale. V odboru bilo je tudi par trgovcev, ki so si svoje mandate priborili sami. Med temi bil je vedni raris, radi naklade na opojne pijače. Ti so se smejali »Matičku« in odbornikom, ki so do malega vsi zgolj zemljiški posestniki, ko so si nakladali sebi in svojim volilcem butaro na hrbet. Sedaj vidite zunanji volilci! Vi ste pripomogli pri volitvi v letu 1910., da je prišel »Mencej« do županstva, pa nevaležnež vam za dobro plačal hudo. Ko bi imel skrbeti, da se ta krivica popravi, še glavo nosi pokoncu, kakor nekaj zmagoviti turški paše, ko je odnesel svoje ubogi raji zadnjo ovčico. »Mencej« se je izrazil, da bo proti tem očitkom postopal. Kaj čaka? On ve, da je vse to nepobitna resnica. Čas je, da se popravi. Sramota za občino, da se gode take stvari.

Stajersko.

Maribor. (Ahasverstvo balona »Steiermark«.) Kot smo že poročali se je dvignil tudi zopet zadno nedeljo balon »Steiermark«. Po precej dolgem križanju in manevriranju vsled neugodnih vetrov, je balon končno v višini 400 m zginil proti Pohorju, koder je pa kmalu šel v višino in v 14 do 1500 m preletel dele Pohorja. Ker pa so ga večkrat objeli hladni vetrovni toki, se mu je plin kmalu toli skladil, da sta morala 2 pasažirja blizu Ribnice iz balona. Po tej olajšavi, se je balon zopet dvignil do višine 3400 m. Tu pa je zopet prišel v zračni tok, ki ga je gnal — nazaj proti Mariboru in to preko »Mrzlega Vrha« ter »Sv. Aneha«. Pri Račjem se je nato zvršilo izkrcanje. Balon je v pet in pol ure preletel daljšo 80 km. Prihodnji polet bo v nedeljo dne 8. t. m. ob polu 11. uri. dopoldne.

Maribor. (Nehvaležnost je plačilo sveta.) Kot smo že svoj čas poročali, so pričakovali nekateri naši mestni profiti, da dobodo ob priliki otvoritve novega državnega mostu visoka odlikovanja. Za dr. Schmiedererja so imeli pripravljeno plemstvo, za dr. Orozla in Wastiana pa druga odlikovanja. No, odlikovani so pač bili nekateri — državni funkcionarji in nekaj tehničnega osebja pri zgraditvi mostu, na drugo se je pa »pozabilo«. To pa seveda peče naše gigante in prav posebno menda še poslanca Wastiana, ki je baje samo radi tega sklenil, da gre ščuvati v rajh proti Avstriji in njenim slovanskim narodom. »Der Wastian« je kot pravijo »darob tief gekränkst«. No, morda dobi pa po svojem povratku kakšno odlikovanje, za to, da gre »krakhele« v ono stran črno-zoltilih plemk. Saj pri nas, v naših vilajetih, se gode še vse drugačne kozlarije. Čudno je le, da smo pri vsem tem, potem še mi Slovenci strmenja vsi zavzeti, če nam po mariborskih restavracijah pripovedujejo naši »Nemci« kadar pridejo nazaj iz izletov v rajhu, da tam govore že splošno, baje tudi ljudskošolski paglavci, o — razdelitvi naše države...

Voltsberška zverina postaja že splošno povod vsakovrstnim šalam in dovtipom. Čudno je pri tem, kako neskončno počasi dela aparat v pošteu prihajajočih oblastij, kljub temu, da postajajo vesti o drznosti te roparice, oziroma roparic, vedno hujše in uvaževanja vrednejše. Se-

daj poročajo n. pr. graški listi, da se je pojavilo v soboto na dveh nasproti si ležečih krajih — Voitsberg in Staniz — kar dvoje roparic. V enem teh slučajev, se je zver približala neki kmetici na — 10 korakov. Kmetica se je zver tako prestrašila, da se je domu prišedši onesvestila in morala v posteli, koder je zbolela še naknadno na živčni mrzlici. Sledova obeh slučajev pa pričata o veliki mački.

O poštnem defraudantu Pivonki se govore vedno lepše stvari. Sedaj kroži vest, da je dne 2. februarja letos zginila pri c. kr. poštnem uradu v Gradcu neka možna z denarjem, v kateri je bilo 1400 K gotovine. Pivonko, ki je imel onega dne službo, sumijo, da jo je vkradel. Kmalu nato je prišel Pivonka v Celje. Dasi je imel samo 90 K mesečne plače, si je držal stanovanje z 2 sobama. Samo za stanarino je plačal vsak mesec 45 kron, jedel pa je v prvih hotelih Celja ter večkrat v uradu delil najfinejše svačice. Tudi se je mnogokrat peljal z brzovlakom v I. razredu v Zagreb in Ljubljano. Ob takih slučajih je diniral vedno v jedilnem vozu vlaka. Konečno mu je seveda začelo primanjkovati denarja in — kradel je v drugo. Dasi so njegovi predpostavljeni, kolegi in krogi v katerih je zahajal, dobro vedeli, da živi preko svojih uradniških dohodkov, njega niti zasliali niso, ko je prišlo do preiskav v Celju. Raje so osumljali druge, poštene uradnike in jih nadzorovali. Pivonka pa se jim je smejal in živel tudi še nadalje razuzdano in veselo, dokler gan iso ovadili lastni sorodniki. Ko so Pivonko prijeli v Inostu, ni priznal, marveč tajil tatvino. Na vprašanje, odkod da ima denar, je dejal, da mu ga je dala neka graška aristokratinja, katere ime bo povedal šele v Gradcu. Seveda mu tega nihče ne veruje.

Goriško.

»Pravo manjšina«. Prošlo soboto je predaval o tej temi vseučilišni docent dr. Bogumil Vošnjak. Lepo nam je orisal posledice strahovlade, če pride manjšina do veljave in pokazal tudi na Hrvaško. Za svoja izvajanja je žel burno pohvala. Poslušalcev bi bilo lahko več, vsaj toliko, kakor pri prvem predavanju. Upamo, da je tokrat občinstvo izostalo le zaradi praznikov in izpolni drugič svojo nalogo kakor gre. — Prihodnji dve soboti predavajni odpadeta, ker sta predavatelja (dr. K. Ozvald in dr. I. Bučar) zadržana. O prihodnjem predavanju bomo poročali. Občinstvo pozivljamo, da se teh predavanj tesno oklene, ker so predprava za ljudsko vseučilišče, ki se ga bo v primernem času odprlo.

Obeta se nam predavanje pri ljubljenga učenjaka, prof. Seidla, ki je povsod znan kot izborni geolog. Že lansko leto, ko je predaval o »Geoloških izprehodih po goriški okolici« je zbudil med lanskimi predavanci zelo veliko zanimanje. To predavanje izide letos v publikaciji »Socialne Matice«. Nadalje bo predaval prof. Pavel Grošelj, istotako znan naravoslovec, ki nastopi letos prvič med predavatelji »Narodne Prosvete«. Poskrbite, da ne izostanete!

Samomor. Prošle dni je prišel v Gorico nek Josip Sorč iz Tolminskega, kjer je bil izvršen med planince. Čez nekaj dni se je ustrelil s samokresom. Prve dni so vojaške oblasti skrivale ime in o samomoru strogo molčale, kakor sedaj pravijo, da ne ve nihče za vzrok. Kroglja iz revolverja je obtičala v srcu. Pokopali so ga brez vojaških časti. Bil je sin dobro situirane družine na Bovškem.

Martinov večer goriškega »Sokola« se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. ob 3. in pol zvečer »pri Jeleni«. Prijatelji društva dobrodošli!

Goriški deželni glavar pri cesarju. Goriški deželni glavar, prošt dr. Faidutti je bil v četrtek v Schönbrunnu pri cesarju v avdijenci, in se mu zahvalil za imenovanje za dež. glavarja goriškega.

Goriška porota. Zадnje letošnje zasedanje goriške porote se otvori 9. decembra. Za predsednike so določeni: dvorni svetnik Cafazura in višjesodna svetnika Mat. Rutar in dr. Alb. grof Coronini-Cronberg. V tem zasedanju pride med drugim na vrsto tudi več tiskovnih pravn.

Dnevni pregled.

Tudi Grška se noče pečati z Avstrijo in Italijo. Italijansko-avstrijska demarša se v Atenah čisto mirno presoja. Pač vzbujaa začudenje, ker sta se obe velesile dotaknile vprašanja, ki ne spada v kompetenco ene ali dveh velesil, temveč vseh šestih velesil. Zato se v uradnih krogih izjavlja, da Grška nima nobenega povoda razpravljati in pečati se z Avstrijo in Italijo. Kar se tiče vsebine

avstro-ogrške - italijanske note, je že minister zunanjih zadev Panas dal ustinen odgovor, s katerim je opozoril, da lokalni uradi ne delajo mednarodni komisiji nikakih težkoč, nasprotno, da ji delo celo olajšujejo, kakor je to priznal angleški član komisije v depeshi na svojo vlado. Proti izražanju grškega prebivalstva pa grške oblasti ne morejo ničesar storiti. V tem smislu bo sestavljen tudi oficilen odgovor vlade, ki je danes odposlan velesilam. (Kakor znano, se je tudi Srbija v albanski zadevi obrnila, ne na Avstrijo in Italijo, temveč na velesile.) Sodi se, da se s tem odgovorom ne zadovolje Italija in Avstrija, ter da bodo vsled tega napravile svoje korake. V Atenah mislijo, da pa tega ne pripuste velesile.

Skerlec ne misli še v pokoj. Baron Skerlec, veren naslednik tirana Cuvaja, je prišel te dni v razgovor z nekim časnikarjem. Ko ga je slednji vprašal, kako je s komisarijatom, mu je odgovoril Skerlec, da so vse vesti o odpravljenju istega doslej prenačljene. Njegov cilj je sicer, da pride zopet na najvišje mesto v kraljevini Hrvatski ban. Toda razvoj prilik ni še tako napredoval, da bi se moglo za sedaj komisarijat odpraviti. O tem se je tudi razgovarjal že z ministrskim predsednikom Tiszo, toda rešitev še ni gotova. — Istemu časnikarju je izjavil tudi nek član kabineta, da so vse vesti o odpravi komisarijata neresnične. (Pa so res zanesljive te ograde korespondence! Približno tako, kakor tisti albanski listi, ki v posebnih izdajah dementirajo vesti, ki so jih prinesli v rednih!)

Ferdinand Koburžan pride in pojde v posete. Sedaj je torej že ugotovljeno, da obišče bolgarski car našega vladarja. Iz Dunaja se popelje v Berlin, kjer se sestane z Viljemom. Važnosti na to obisk ne polaga nihče, ker se Viljem in Koburžan iz zadnjih dogodkov precej dobro poznata. Ferdinandu bo spremljal zunanji minister Ghenadiev.

Bolgarom ne ugaja. V Sofiji so zelo nezadovoljni s Pašičevimi izjavami v skupščini. Listi vidijo, da hoče Pašić seči celi stvari do dna in razkrinkati umazanosti, ki so se skrivale v času druge balkanske vojske v ozadju, kar pač ne vzbujaa nad, da bi srbsko - bolgarski odnošaji postali prijetnejši. Mi to radi verujemo, ker vemo, da razkritja Bolgarom ne dišjo nič kaj preveč.

Neprijetna razkritja. Torej gre pot od »Canadian Pacific« že do »Austro - American«. Govori se namreč, da so se odkrili novi škandali tudi pri tej izseljeniški družbi. Lepe reči! Še ni končana afera prvih sleparij, že nastopajo drugi škandali. To je res vrsta pisanih dogodkov, ki kažejo kontrolo pri nas v pravi luči. Revizije so tudi redne in pravilne seveda. Bomo videli, kaj nam še povejo.

Preiskava proti Johanci. Po Johancini aretaciji so se sedaj pričele preiskave o podrobnostih njenega delovanja. »Riečki Novi List« piše: »Stvar, ki sedaj najbolj zanima, je ta Kdo je Johanco naučil in navedel, da je varala ljudstvo s svojim kravim znojem? Znano je, da je Johanca bila služkinja pri gostilničarki Sorko na Reki, kjer je bila pa iz službe odpuščena, ker je vedno tičala v cerkvi. Znano je tudi, da je Johanca živela v kapucinskem samostanu. Kapucini so sedaj v svojem »Quarneru« to potrdili z opazko, da je bila Johanca gost Marijinih devic, ki ima svoje prostore v kapucinskem samostanu, ter ne ... kapucinov. Nekatere Marijine device pripovedujejo, da so videle Johanci predstave ravno v kapucinskem samostanu. Nadalje je znano, da je Johanca dalje časa živela pri nunah na Podmurvicah in tam jo je fotografiral reški fotograf Kovačević. Dalje je Johanca dajala predstave v najpobožnejši rodbini na Trsatu, pri peku Moži. Županstvo iz Kastva bi lahko potrdilo, kako je reški pater Ciril (Peregrin) v »Vodiških čudežih« neke nedelje julija minulega leta pripeljal Johanco v procesiji Marijinih devic iz Reke v Kastav; potrdilo bi lahko, kako je koncem avgusta minulega leta Johanca trpe-la Kristusove muke pri Jelici Vlah v Kastvu. Ravno tako je dajala Johanca predstave pri kapelanu v Ru-kaveh, Sv. Matevžu v Klani itd. Vse to kaže, da se je Johanca sukala edinole med patri, fratri, duhovniki, nunami, Marijinimi hčerami (in kranjskimi klerikalci). Ker je izključeno, da bi bila ona, navadna služkinja, vlekla za nos vse te svetnike in svetnice, patre, nune in duhovnike med katerimi je živela, zato je jasno, da so jo samo oni pripravili in naučili švindlarstvo in da je le z njihovo pomočjo in z njihovim blagoslovom varala in slepila prosto ljudstvo. Zato so edini krivci te škandalozne klerikalne afe-re oni duhovniki, nune, patri in Marijine hčere, kranjski klerikalci, ki so si izmislili to sleparijo,

jo prikrivali in sirili med ljudstvom v goljufive namene. Johanca je delala tako, kakor so ji klerikalci ukazali.

Na zatožno klop in v ječo spadajo z Johanco vred kranjski klerikalci, ki so Johanco izučili, da je ljudi farbala. In ljudje, ki dajo še kaj na čast, ne bodo volili takšnih, s katerih privoljenjem je dajala Johanca nevednim piti staro telečjo kri.

Žalostni zaupniki klerikalne stranke so plašili včeraj po ljubljanskih ulicah. Vsem je videti na obličju, da jih Johanca »šraufa« po želodcu. Duhovniki so z njimi, toda nobenega navdušenja. Kerk in Johanca, ta dva sta pokopala vse zlate gradove, ki so jih zidali klerikalci z denarji slovenskega kmetkega ljudstva.

Ali je vodiški župnik res verjel v »Johancične« čudeže? Pred dnevoma dnevoma smo pisali, da je vodiški župnik, ko je dopuščal Johanci uganjati v župnišču »čudeže«, delal v dobri veri. Ljudje, ki vodiškega župnika dobro poznajo, opozarjajo nas, da to nikakor ne odgovarja resnici. Vodiški župnik je marveč prav dobro vedel, kakšne sleparije Johanca uganja in je to trpel iz razlogov, ki so na dlani. To mnenje potrjuje v resnici okolnost, da je župnik vselej, kadar so hodili ljudje »zamaknjeno Johanco« občudovat, sedel poleg njene postelje ter da je strogo zabranjeval, da bi se Johanci kdorkoli približal. Logično je, da je tako ravnal zato, ker se je bal, da bi kdo Johancičnega početja ne razkrinkal; kajti ko bi bil on sam prepričan o čudežih, bi pač ne imel povoda tako skrbno paziti, da se Johanci kdo ne približa.

Kje je Johancin aparat? Najvažnejši dokaz za vodiške sleparije bo gotovo Johancin aparat. To mora biti poseben aparat iz gumijevih cevij in bo zelo zanimivo, ko ga bodo natančneje preiskali. Pokazalo se bo, ali ga je Johanca sama sestavila, ali so ji ga drugi naredili. Po tem se bo tudi videlo, ali je Johanca sama vedela za svoje skrivnosti, ali so zanje vedeli tudi drugi. Zato se je ob času, ko so Johanco prijeli mnogo govorilo o tem, kje je aparat. Nam se zdi, da imamo za njim prvo sled. Že zadnjič smo prinesli zanimiv pogovor, ki se je vršil v železniškem vozu. Poroča se nam, da se je pri tem res imenovalo ime gospe Češnovar iz Kolodvorske ulice. Reklo se je tudi, da je Johanca pri tej gospi pustila svoj aparat in da je Salezija-nec gospe naročil, naj aparat dobro spravi, da bo služil za dokaz o slepariji. Koliko je bilo pripovedovanje žene resnično, ne moremo reči, vendar se bo dalo tem potom morebiti priti do čudotvornega aparata, ki so ga na Kranjskem po božje častili.

»Zmagati moramo«, — tako je rekel dr. Šusteršič včeraj na shodu — »zmagati moramo, to veleva interes celega slovenskega naroda in dežele Kranjske! Interes torej zahteva, da zmagajo izdajalci in zapravljivci. Mi pravimo, da ta interes zahteva — da propadejo!«

»Cel svet, cela država bo gledala na naše volitve«, tako je rekel dr. Šusteršič. Res je, zato bo tem bolj važno, da propade S. L. S.

Klavirni odpadki — so po izreku dr. Šusteršiča oni, ki so proti klerikalcem. Teh odpadkov pa je toliko, da se jih dr. Šusteršič — boji.

»Mesta moramo zavzeti«, je vpil dr. Šusteršič. Ni dovolj, da izse-sava deželo — še mesta bi rad.

»Dajte nam priliko, da nadaljujemo svoje delo« — je prosil Šusteršič zaupne može. Rad bi še naprej deloval za svojo korist.

»Napake imam« je rekel g. dež. glavar, drugi pa so se smejali. Menda so že vedeli, zakaj.

»Za stranko gre, ne za osebe,« je rekel dr. Šusteršič — ker je vedel, da so ljudje že sili klerikalnih oseb.

Varstvo veri Pri nas je dan-danes že vsaka malenkost, ki se tiče vere, strogo kaznjiva. Ako se ne odkrije v cerkvi, ali če ne počastiš duhovnika ... itd. vse to je »mote-nje vere« in norčevanje iz svetih stvari. V Vodica-h so se pa javno norčevali iz Kristusovega trpljenja in delali razne čudeže, ki motijo stvarstvo Boga in nikogar ni bilo, ki bi bil nastopil. Ali zato, ker je to neslo denarja? Ali je klerikalcem dovoljeno, da se iz svetih stvari norčujejo?

Uboge duše v vicah so tudi menda le za to tu, da polnijo duhov-nikom žepe. Tako se je n. pr. na kmetih udomačila navada, da se na prižnici molijo očenaši za verne duše v vicah. Tak očenaš stane eno krono. Cela fara molí — duhovnik pa dobi krono. Da pa ni treba pre-več očenašev, denejo duhovniki tudi po več duš na en očenaš. Po nekate-rih krajih n. pr. so dobili te dni bog-ati duhovniki po 200 kron od ubo-gih vernih duš v vicah. Ker bi 200 očenašev predolgo trpelo — so jih dajali po 20 na en očenaš. Ubogi

kmet molí za verne duše — gospod pa pobira krono. Tako morajo mrtvi skrbeti za žive. — Kdaj se bodo ljudje izpametovali!

Dr. Kreka so postavili klerikalci v kamniškem okraju za kandidata zato, da bi se ga na ta način prav-lepo iznebili iz svojih vrst. Oni namreč dobro vedo, da je dr. Kerk sedaj nemogoč pri kmetkem ljudstvu kot poslanec in ker ga sami težko vržejo iz svojih vrst, zato so ga postavili za kandidata, da ga ljudstvo samo požene. Vse kaže, da se bodo klerikalni upi izpolnili in da Kerk propade. Niti slepi pristaši S. L. S. ga že ne marajo.

Od oseb, ki potujejo dosti po železnicah, dobivamo sporočila, kako se klerikalni agitatorji besni vračajo iz svojih ponesrečenih agitacij. To vse kaže, da jim ljudstvo nič več ne veruje, in da jih izganja. Bliza se konec, gospodje iz S. L. S.

Nov grb občine Ribnica. Ribniški župan je zadnjič neko listino štemplal s klobaso. S tem je izpremenil ribniški grb in upeljal novo štampiljico. »Dan« bo kmalu prinesel o tem primerno sliko.

Škofja Loka. Gospod urednik! Da boste videli, v kako imenitnem slogu znajo sestavljati razglase na našem rotovžu, Vam pošiljam enega da to izve tudi širša javnost. Drugi ki je temu čisto enak, je pribit poleg tega na rotovških vratih, kjer se vsakdo lahko prepriča o resničnosti. Evo vam prvega: »Razglas. Volilna kurja mest in trgov. Podpisano županstvo daje na znanje, da je za na dan 16. decembra 1913 razpisana volitev enega poslanca v deželni zbor vojvodine Kranjske iz voliškega razreda mest in trgov v volilnem okraju § 3 : 3 volilnega zakona z dne 26. avgusta 1908., dež. zak. št. 15 Kranj — Škofja Loka od nedelje 2. novembra 1913 naprej skozi osem dni, tedaj do vštete 9. novembra 1913. javno razgrujen vsakemu na vpogled, v občinski pisarni, in da smejo tisti, ki imajo pravico voliti v tej volilni skupini, pri podpisnem županstvu ustno ali pisмено vlagati ugovore o tem, da so se v voliški imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice, ali da so se iz njega izpustile take osebe, ki imajo pravico voliti. — Županstvo občine Škofja Loka, 1. novembra 1913. — J. Hafner.

Koncert priredi podružnica S. P. D. v Kranju v nedeljo, dne 9. novembra v sokolski dvorani v Kranju s prijaznim sodelovanjem gospi-ce Pipce dr. Tavčarjeve, g. Ant. Trosta in pevskega društva »Ljubljanski Zvon« iz Ljubljane. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

»Gledališko društvo« na Jese-nicah naznanja, da uprizori v nede-ljo 9. t. m. ob 3. uri popoldne veliko detektivsko burko »Olimpijske igre« ki je v prvo izzvala salve smeha in vsem udeležencem izredno ugajala. Igra se v dvorani pri »Jeleni« na Savi. Kdor se hoče enkrat zopet iz srca nasmejati, ta ne bo zamudil te velezabavne igre.

Medvedi. Kakor se čita v listih, so razsajali v zadnjem času v radov-ljiškem okraju medvedi, ki so doslej raztrgali šest ovac. Dva lovška ču-vaja sta jo morala pobrisati, ko sta zagledala medveda. Imela nista nam-reč v puški nabojev. V tamošnjem okraju so napravili lov na zverjad.

Ogenj. Pretekli petek popoldne je pogorel kozolec posestnika in to-varniškega delavca Janeza Habiča v Gradcu pri Litiji. Ogenj je vpepelil tudi vso krmo in dva voza, ki sta se nahajala pod kozolcem. Ko je gorelo, je spal neki delavec na kozolcu. V zadnjem času se je rešil iz ognja. Kozolec ni bil zavarovan. Posestnik ima škodo 600 K. Ogenj je povzročil pet in pol leta star deček, ki je vrgel gorečo vžgalico pod ko-zolec.

Tatinski uslužbenec. 16letni An-drej Kočever iz Starega trga je bil že od lanskega leta uslužben kot tr-govski vajenec pri tvrdki Ivan Lavri-čev v Cerknici. V teku tega časa je ukradel svojemu gospodarju različ-nega blaga v skupni vrednosti 200 kron. Tatinskega Kočeverja je orož-ništvo aretiralo in ga izročilo okraj-nemu sodišču v Cerknici.

Najstarejša žena na Kranjskem. Te dni je umrla v Dolgi vasi na Do-letenjskem Magdalena Widerwol v starosti 118 let. Bila je šestkrat o-mo-žena. V Dolgi vasi je imela gostilno.

Dvanajst oseb umorjenih. V Vil-ni na Poljskem je umorila roparska tolpa židovskega trgovca Monczew-skega in njegovo rodbino, skupno 12 oseb. 20 sumljivih oseb so aretirali.

Igralka se zastrupila. Igralka Pavla Specht v Draždanah se je za-strupila radi nesrečne ljubezni.

Med igrankami. V Draždanah so aretirali dunajsko artistko Marijo Lewandovsko radi velikih juvelnih sleparij.

Rodbinska drama. Tovarnar za sukno Skorkovski iz Prage, ki je mnogo inseriral tudi v slovenskih časopisih in se je te dni izselil iz Humpolca v Prago, je dne 5. t. m.

In hoc signo vinces!

Novo! V tem znamenju bodeš zmagal!
Ta slika ima tudi slovenske napise. **Novo!**

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe

od petka dne 7. do četrta 13. novembra

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpljenje kristjanov. Cesar Konstantin sprejme krst. Prikazen sv. križa. Bitka pri Laksu Rubra. Angeli se prikažejo in strašjo poganjske bojevnike. Cesar Konstantin porazi Maksencija. Šolski mladini priporočljivo.

v Kino-IDEAL v Ljubljani

Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1-3, 3-5, 5-7, 7-9 in od 9-11.

7 dni! V nedeljo tudi ob pol 11. zjutraj. **7 dni!**
Cene: K 1,90, 1,60, 1,30, 1, -60.

pomoči v hipni blaznosti ustrelil svojo ženo, hčerko Miloslavo in sebe. Starejšo hčer je težko ranil.

Velikanska železniška nesreča na Francoskem. Na progi Pariz - Marseille je trčil dne 4. t. m. ob 11. uri pri postaji Melun ekspresni vlak Nizza - Pariz v polnem diru v poštini vlak Pariz - Marseille. Oba vlaka sta začela takoj goriti. Nad polovico voz je popolnoma zdrobljenih. Število ranjenih in mrtvih še ni dognano. Reševalna dela so bila vsled požara zelo težavna. S temi deli so mogli pričeti šele ob 2. zjutraj. Do 4. zjutraj so potegnili izpod razvalin 29 mrtvih. Skoraj polovica mrtvih je popolnoma zgorela, tako, da jih ni mogoče spoznati. V improvizirano bolnišnico so sprejeli 54 zelo nevarno ranjenih. Nesrečo je zakrivil strojevodja ekspresnega vlaka, ki je kljub nasprotnim signalom zapeljal na tir, na katerem je stal poštini vlak. Strojvodjo so aretirali. Oba vlaka sta bila po zatrdilu rešenih sprevednikov prenapolnjeni s potniki. Cc-nijo jih nad 350. Od teh se je javilo do sedaj komaj 200. Ranjeni in mrtvi so večinoma Francozi.

Ljubljana.

— **Johance je zmanjkalo včeraj** — pa ne v zaporu — ampak v »Učiteljski Tiskarni«. Takega navala že dolgo ni bilo. Do popoldne je bilo razprodanih 4500 izvodov — popoldne pa smo z vsemi silami delali, da smo mogli postreči novim naročnikom. Tako so v pravem pomenu besede tudi pri nas stroji in ljudje »švicali«, da smo mogli zadostiti prvim naročbam. Po trafikah je takoj zjutraj zmanjkalo »Vodiških čudežev«. Zopet in zopet so prihajala nova naročila. Ker je bil ravno semen, so si ljudje kupili za spomin »Johance«. Skoraj vsak jo je nosil v žepu. Brali so jo po gostilnah in po ulicah. Vse se je veselilo in smejalo. Maksimalno je kupil po več izvodov, dajo odnese domov med svoje znanke. — Saj je cena 10 vin. tako nizka, si jo res vsak lahko kupi za spomin!

— **Naše naročnike čitatelje in prijatelje prosimo potrpljenja**, ako niso dobili »Johance« takoj prvi dan. Pridejo vsi na vrsto. »Vodiški čudeži« bodo vse bodoče dni do št. 680. priloga »Dneva« in si jo z listom vred lahko vsak dan kupite. Vsi ljubljanski in drugi naročniki dobe po en izvod, ako plačajo sedanji mesec 10 vinarjev več. Kdor je naročil več izvodov, jih dobi posebej po pošti.

Danes se dobijo »Vodiški čudeži« po vseh tobakarnah, tudi po deželi, kolikor so naročile. Druge trafike, naj nemudoma naročijo!

— **»Johance« grozno škoduje stranki**, je zdihoval včeraj neki klerikalec. Tako naj naši čitatelji širijo med ljudstvo »Vodiške čudeže«, da se bodo ljudje zabavali — pri tem pa spoznali klerikalne sleparije.

— **Oni, ki so naročili po več izvodov »Vodiških čudežev«**, jih prejmejo v par dneh. Tehnično je bilo nemogoče naenkrat vse razposlati. Kakor se vidi prvotno določeno število daleko ne bo zadostovalo, ampak bo treba tiskati najmanj še enkrat toliko. Zato bo treba par dni počakati. Do nedelje bo razposlana na vse strani. V Trstu in Gorici bo v soboto in v nedeljo kot priloga.

— **»Johance« v žepu klerikalnih zaupnikov.** Klerikalni zaupniki so včeraj imeli prav žalosten dan v Ljubljani. Se le, ko so se gospod župnik ali kapelan od njih odstranili, je sedaj ta in sedaj ta skočil v tobakarno in kupil »Dan« vsled priloge »Vodiški čudeži«. Tako so si klerikalni zaupniki nabavili »Johance«. Pravili so po vlakih, da se jim je z »Johance« vsaj malo dolg čas kratil. Čitali so »Vodiške čudeže« in se norčevali iz svojih duševnih pastirjev.

Ministrstvo proti deželnemu odboru glede Završnice. Predvčerajšnjem je prejel g. T. Pavšar odlok iz ministrstva, v katerem se določa, da se more električni obrat iz Završnice vršiti le v soglasju z drugimi interesi, t. j. trdno Leykam in Pavšarjem.

— **Hrvaška opera.** Kakor vse operne predstave, tako je tudi sinoči »Tosca« krasno uspeła. Gledališče je bilo razprodano. Goste so hvalili burni aplavzi. (Vsled pozne ure ni mogoče podati daljšega poročila.) Jutri se igra: Tekina.

— **Klerikalni matadorji**, ki gosposdujejo danes v deželnem zboru in deželnem dvorcu, so prišli pred šestimi leti do svoje večine in oblasti vsled naše popustljivosti. Klerikalci izrabljajo zdaj svojo moč in

»žro« deželni denar in zapravljajo, da bi jih bilo treba dejati pod kuratelo. 52.000 K — požreti, deželi samo na diletah in voznjak (z deželnim avtomobilom!) na volilne shode in v privatno zabavo, to je čisto navadno poneverjenje. Zaradi ošabnosti so morali potem prenoviti tudi dr. Šusteršičevo (glavarjevo) stanovanje, kar je požrlo deželni blagajni zopet okoli 50.000 K; kje so pa drugi zapravljani tisočaki? Ali se ne pravi to deželi denar krasti? Zdaj pa ti klerikalci pišejo in vpijejo, da napredna stranka ničvredne ljudi podpira. Res, takih falotov ni kmalu dobiti v Evropi kot so kranjski klerikalci.

— **Ošabni ljudje so pri deželnem odboru in mogočni.** Dokler si niso žepov polnili z deželnim denarjem, so se še toliko ponižali, da so na pozdrav odzdravili, zdaj pa ni niti ne pogledajo, če jih kot naprednjak iz uljudnosti pozdraviš. Tak ošaben možakar je dr. Zajec, pa bo kmalu konec te ošabnosti.

— **Prihodnja redna seja občinskega sveta bo v petek 14. novembra t. l. ob 6. uri zvečer.**

— **Sestanek zaradi civilne godbe** bo danes zvečer ob 8. uri v hotelu Tratinke.

— **»Ruski kružok«** naznanja, da se nadaljuje vpisovanje v petek ob 7. uri zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«. Obenem se prosijo vsi oni, ki imajo izposojene učne knjige, da jih vrnejo. — Odbor.

— **Trgovsko obrtna banka v likvidaciji.** V nedeljo dne 9. novembra t. l. ob 10. uri popoldne je v »Narodnem domu« pritičje, levo, v Merkurjevi dvorani zaupen, važen pogovor delničarjev te banke, katerega naj se isti v lastnem interesu zanesljivo udeležijo.

— **Po milosti božji in od Boga poslani so** »Slovenčevih« kritikah večinoma vsi hrvaški pevci. Tenor je pevec po »božji volji«, sopranistka je pevka »od Boga poslana« itd. Tako smo čitali zadnjič. Mislimo, da smo imeli že tudi mi ljudi po božji milosti in od Boga poslane, pa jih je razgnala po svetu klerikalna pest, ki je uničila naše gledališče. Splohi je trikolonska reklama in pozivanje »Slovenca« za hrvaške goste — skoraj sumljivo. Nas veseli, da so hrv. operne predstave tako dobro obiskane in da imamo priliko slišati opero prve vrste — toda slovenska Talija je mrlič, ki leži pri vsaki predstavi pred ložo dr. Šusteršiča.

— **Volilni imenik v Mostah je razpoložen** do ponedeljka vsaki dan od 3. do 5. ure popoldne. Volilni imenik je tako pomanjkljiv, da niso vpisani celo posestniki, ki plačujejo visoke davke in so že imeli pri zadnjih občinskih volitvah pravico voliti. Volilcev je v splošni kuriji 401 in v kmetski skupini pa samo 261. Pri zadnjih občinskih volitvah je bilo v Mostah moških volilnih upravičencev 465, čeravno je bila volilna doba tri leta. Sedaj je volilna doba samo eno leto in zatoorej bi moralo narasti število volilcev čez 500. Ako smo v resnici tako nazadnjaški, je to krivo klerikalno gospodarstvo in Oražmov terorizem, da bežijo ljudje trumoma iz Most. To pa ni nič čudnega, ako pomislimo, da imamo na čelu občine moža, ki je vse kaj drugega, nego župan. Oražmov dela mošćanski občini samo škodo in zato se ga ljudje ogibljuje in bežijo iz občine. Ako pogledamo volilni imenik, zapazimo takoj, da je to delo moža, ki zna delati z imeniki. Niti enega klerikalca niso izpuštili, dočim so izpuštili celo vrsto naprednjakov in socialistov. Pri sestavljanju imenika so najeli klerikalnega pismoonoša, da jim je mišljenje tega ali onega posebej še raztolmačil. To je bilo klerikalno delo pri sestavljanju imenikov. Mošćanski naprednjaki, vaša dolžnost je, da se pobrigate za vaše pravice in jo reklamirate. Reklamirajte pa tudi vaše prijatelje ali jih vzpodbudite k zavednosti. Čas je kratek in potem je vse zastoj. Naprednjaki, pokazite mošćansko občino v napredni luči.

— **Naprednjaki v Mostah.** Večina vas ni v volilnem imeniku. Reklamirajte, dokler je čas, pozneje bo vsak izgovor zamlan! Tisti, kdor je v volilnem imeniku, bo dobil glasovnico, ako ni v volilnem imeniku, je ne dobi. Pokazite svojo zavednost in storite vašo dolžnost.

— **Pri torkovi predstavi** je bilo skoraj smešno, kako sta hoteli obe loži, vladna in deželna, pokazati svojo ljubezen do hrvaškega gledališča. Posebno dr. Šusteršič se je hotel menda s tem prikupiti pravdašem, da je navdušeno ploskal. Ko bi ti faktorji imeli tako ljubezen do našega domačega slovenskega gledališča, bi lahko tudi mi imeli — kakor smo že imeli — lepe predstave. Toda oni sovražijo vse, kar je naše, kar je slovensko in hočejo s hrvaško masko skrivati svoje — sovraštvo.

— **»Čudno, da je še kaj ljudi na Kranjskem«** — je rekel nekdo, ko je gledal množice pred ljubljanskimi agenturami. Res, množice izseljencev se vedno bolj množijo. To kar se vidi pri nas na ulici in na kolodvoru je — izseljujoča se domovina. To kaže tudi naša današnja slika. Pri nesemo še nekaj takih.

— **Nov odvetnik.** V imenik odvetnikov v Ljubljani, je vpisan g. dr. Josip Ažman, ki otvori svojo pisarno na Dunajski cesti.

— **Prihodnji koncert »Glasbene Matice«** v soboto dne 8. novembra ne bo le znamenit po velikem umetniškem užitku, ki bo izviral iz skladb ampak tudi vsled sodelovanja dveh veleodličnih reprezentantov jugoslovanske glasbe — umetnika-velikana Marka Vučkovića iz Zagreba in idealne umetnice Jelene Dokićeve iz Beograda. Vspored koncerta združuje idealno višino klasične glasbe, reprezentirane po Beethovnu, moderno - romantične dobe po Rubinsteinu in Chopinu in najnovejše moderne posebno znamenite slovanske glasbe po skladbah, ki so jim stvaritelji ruski in poljski mojstri: Rahmaninov, Kalinkov in Paderewski. Gdč. J. Dokićeva goji poleg klasičkov tudi romantično strujo svetovne literature, posebno pa še slovanske skladbe najnovejše moderne dobe, predvsem ruskih mojstrov: Čajkovskega, Arenskega, Kalinikova, Kljuja, Rahmaninova, Rebkova in Poljaka Paderewskega. Posebno opozarjamo občinstvo na interesantne nove skladbe, med njimi na izrazito »elegijo« Kalinikova. Kdor pozna življenje je Kalinikova, kdor ve o njegovi neozdravljivi bolezni sušici, o njegovi smrti od glada, ta bo popolnoma razumel dušo izmučenega umetnika v tej divni elegiji, iz katere diha tuga, da nikdar več ne bo videl lepega solnčnega žarka. Isto idejo v drugi obliki je izrazil Kalinkov v svoji skladbi »Chanson triste«, t. j. v bolni pesmi nesrečnega umetnika, ki daleč nekeje pod južnim solncem plaka, dokler mu polagoma bolezen ne izpije življenja in ga iztrga iz sveta. Rahmaninov, eden mladih ruskih skladateljev, je zložil čudovito lep koncert v C-molu. Od tega skladatelja igra Dokićeva »Preludij«, ki je prav interesanten, osobito po svoji harmoniji in v svojem polglasju. Kritike o koncertnih nastopih J. Dokićeve vseskozi hvalijo, da ima občinstvo izvanredno uživanje pri njeni igri, da vrlo dobro svira, da ima odlično tehniko in da kaže divno razumevanje in toplino oslojenja. Sonata Beethovnova napravi na glasbenika seveda največji vtis. Tako kritik. Drugi zopet piše o znamenitem pianističnem talentu Dokićeve, o njeni tehniki, o interesantnem fraziranju, o inteligentni interpretaciji in da Dokićeva občinstvo brezdvomno prepriča o svojem velikem znanju.

— **Sobotni koncert »Glasbene Matice«** se vrši zopet v »Mestnem domu«. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v trafikah v Prešernovi ulici.

— **Tečaj za hrvaško - srbski jezik.** P. n. dame in gospodje, ki se žele udeležiti tega kurza, naj se blagovole potruditi danes, v četrtek ob 7. uri zvečer v Mestni dekliški licej, da se dogovorimo o času pouka.

— **In hoc signo vinces!** V tem znamenju boš zmagal! Dunajska »Zeit« boje: Dejanje te filmske novosti je bil iz zmagoslavje krščanske misli, ki jo zastopa cesar Konstantin nasproti propadajočemu poganstvu svetlu, kar je dalo lepo priliko za razkošne in gniljive prizore filma. Vidimo n. pr. razvijati se rimski kanal in preprosto krščansko bogoslužje v Filipinskih vrtovih in mučeniško smrt v areni, vidimo Konstantinove galske legije prehajati čez Alpe in odločilno bitko z Rimljani v znamenju križa. Ta film se bo predvajal od petka 7. do četrta 13. t. m. v Kino »Idealu« vsak dan ob 1. 3., 5., 7., 9. Priporočljivo šolski mladini. Blagajna odprta vsako jutro od pol 11. do 12. ure popoldne. Za ta film so se napravili posebni slovenski napisi.

— **V koncertnem delu »Slavčevega«** Martinovega večera nastopi društveni pevski zbor v sledečih skladbah: Moški zbor v dokaj težki, a krasni P. Križkovskega »Utopljenik«, nadalje v ljubki pesmici P. Jerbe »Jutro« in karakteristični O. Devovi »Se ena« (zaljubilo se je

solnce), obe iz »Novih akordov«. Prvi nastop društvenega ženskega zbora v dveh mešanih zborih in sicer v St. Mokranjčevih priljubljenih »Srbskih narodnih pesmih«, drugi šopek ter v L. Pahorjevi znani slovenski narodni pesmi »Vse mine«. Med posameznimi točkami in pri plesu sodeluje orkester ljubljanskih godbenikov.

— **Nočni napad.** Preteklo soboto okrog desete ure zvečer so trije možje napadli v Metelkovi ulici hlapca Jakoba Gabra in so ga tako pretepli, da je revež obležal in da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico. Napadalec je policija že prijela.

— **Umrli so v Ljubljani:** Ivan Černivec, delavec, 64 let. — Frančiška Martelak, žena delavca, 27 let. — Franc Repovš, rejenc, 4 dni. — Anton Rovani, tovarniški delavec, 66 let. — Stefanija Živec, hči zidarskega mojstra, 3 mesece. — Marija Derovšek, delavka tobačne tovarne v pokouju, 74 let.

— **V kinematografu »Ideal«.** »Črna smrt«, ta krasni Nordisk film je vsem splošno ugajal. Igra, inscenacija, vsebina, vse je na vrhuncu; danes zadnjikrat na vzporedju. V petek: »In hoc signo vinces!«

— **Loterijske številke.** Trst: 18, 55, 71, 19, 59.

Trst.

Boj za italijansko univerzo v Trstu. Dne 8. in 9. t. m. priredijo italijanski visokošolci veliko število shodov v Trstu in sicer z zahtevo po italijanski univerzi v Trstu. Podobne shode so v zadnjem času že uprizorili po več krajih — sedaj jih pa hočejo uprizorjati po Trstu. Po ulicah so pustili nabiti velike lepake, v katerih poudarjajo, da traja njihov boj za italijansko visoko šolo že od leta 1848. in da bodo sedaj — ker so se že naveličali večnih prošelj — ostro nastopili. Italijansko ljudstvo se pozivlja v lepakih, naj v ogromnem številu poseže napovedane shode. — Tako torej italijanski visokošolci! Oni se trudijo neprestano za svoje zahteve; njim je delo za narod pri srcu. Kako žalostna slika se nam nudi, če primerjamo z njimi — kar se tiče dela za narod, posebno pa za univerzo — naše slovanske visokošolce. Ti spijo spanje zaspalega, k večjemu tu in tam kak kodak okoli knjižnice — in to je tudi vse. Silno žalostno je to. Ob tej priliki, ko so planili italijanski visokošolci s tako veliko strastjo na delo za svojo univerzo, apeliramo tudi mi na slovanske visokošolce — kakor je n. pr. apeliral ravno ob tej priliki na hrvaške visokošolce »Obzor« — naj se vendar zganejo in naj odločno povzdignejo glas za slovansko univerzo.

Naše gledališče. O praznikih je priredilo naše gledališče štiri predstave, izmed katerih je najbolje uspel »Otello« (Beneški zamorec), katero žaloigro je spisal Shakespeare. V glavnih vlogah so nastopili: gosp. Toplak (Otello); g. Dragutinovič (Jago) in g. Mitrovičeva (Desdemona), ki so izvršili svoje vloge zelo izvrstno. Igra je uspeła sijajno; udeleženci so imeli od nje velik duševni užitek. Želeli bi, da bi se še parkrat ponovila.

Koncert v Sežani. Iz Sežane nam pišejo: Prihodnjo nedeljo se bo vršil pri nas v hotelu pri »Treh kronah« koncert, ki ga priredi godbeni odsek Narodne delavske organizacije iz Trsta. Začetek bo ob 3. popoldne. Po koncertu se vrši ples. Vabimo Sežančane in okoličane, da se v čim častnejšem številu udeležijo tega koncerta.

Gostitelja je dal aretirati. V ponedeljek zjutraj je bil aretiran na postaji južne železnice Karel Traber, star 37 let, stanujoč v ulici Giovanni Boccaccio 2. Aretirati ga je dal neki podčastnik, s katerim je bil Traber nekoliko minut poprej v kavarani »Vienas«. Podčastnik je zatrdil stražniku, da je Traber govoril razžaljivo o cesarju. — Traber, pripeljan na policijo, je zanikal, da bi bil razžalil veličanstvo; izrekel je sicer par psov, a te so šle na račun podčastnika, ki ga je poniževal prav po oficirski, čeprav mu je plačal par »štamprolov«. — Traber se je tudi opravičeval, da ne more izpovedati vsega razgovora dobesedno, ker je malo vinjen. — Vsi izgovori niso pomagali prav nič. Odpeljan je bil v kriminalni zapor, od kjer pride pred sodišče. — To sicer ni nič kaj posebnega, zakaj slične aretacije so prav goste. Toda ravno zato bi bil že čas, da se ljudje izpametujejo in ne govorijo o stvarci, ki so vzvišene. Posebno pa naj pazijo vinski bratci, da ne bleknejo v svoji nepremišljenosti besedo, za katero bi se morali pokoriti prav trdo.

Smola. Dalmatince Butkovič ima gostilno na trgu Goldoni. Gostilna se nahaja v pritličju in ena vrata vodijo iz nje na dvorišče, kjer so stranišča. V nedeljo zvečer je zaprl krčmar krčmo kakor po navadi, in prav nič ni opazil, da je zmuznil eden izmed poslednjih gostov na ono dvorišče, kjer je tudi ostal. — Ko je prišel krčmar drugo jutro v krčmo ter se podal slučajno na dvorišče, je zagledal v nekem kotičku skritega človeka. — Krčmar se je čudil, kako je prišel ta človek v njegovo dvorišče, ki nima nobenega drugega izhoda, kakor onega skozi krčmo. Krčma pa je bila zaprta. Na vprašanje, kako je prišel na dvorišče in kaj je počenjal tu, je dobil odgovor, da je prišel na dvorišče skozi krčmo in da je tu spal. Krčmar je pogledal naokrog in na tleh je zagledal razno vlomilno orodje. Tudi je opazil na vratih sledi, ki so kazale, da se je poskušalo odpreti vrata s silo. — Neznanec je hotel namreč izvršiti tatvino, ki pa se mu ni posrečila. Misli je namreč, da ne bo težavno vlomiti vrata, ki peljejo iz dvorišča v gostilno, kjer bi se lahko pogostil z jedjo in pijačo in z denarji. Iz gostilne bi mu ne bilo težko priti na ulico. Imel pa je smolo.

— **Gospodar je poklical stražnika**, ki je odvedel tata na policijo. Tam se je izvedelo, da je ta človek Ferruccio Reimotti, 24 let star, težak, stanujoč v ulici Fabrica 7.

Pretekle praznike je bilo vse živo na tržaskem pokopališču. Nepregledno dolge vrste ljudi je prihajalo in odhajalo na pokopališče. Na milijone krizantem je bilo položenih na grobove. Na pokopališču in na cestah, ki vodijo do njega (posebno na istrski cesti), je bilo toliko vrvežje, da se je bilo bati nesreč. Po ulicah so morali delati zaradi tega red stražniki (peš in na konjih) ter svarit ljudstvo ter opozarjati neštevilne kočije in avtomobile, ki so drdrali neprestano gor in dol. Na pokopališču so vozile poleg kočij in avtomobilov tudi običajne »žardinjere«. Novi tramvaj, ki je peljal mimo pokopališča, je bil vedno nabito poln. Ljudje so se kar trgali za prostore. Zato je moral stati pri vsaki tramvajski postaji stražnik, ki je pazil, da se vrši vse v redu. Na pokopališču so bili določeni vhodi in izhodi. Tudi tu so skrbeli stražniki za red. — Vse poti ogromnega pokopališča so bila pokrita z nepreštetimi množicami ljudi. Koliko ljudi je obiskalo pokopališče, ni mogoče povedati natančno. Sodi pa se, da je bilo v teh praznikih vsak dan od 50—70 tisoč ljudi na pokopališču.

Mrtvi lasje.

Pred nekaj časom je izvedela graška policija, da uslužbenec anatomičnega instituta v Gradcu, režejo mrtvim ženskam lase in jih prodajajo frizerju Stoklasu, ki dela iz njih kite in jih prodaja ženskam za drage denarje, ne da bi povedal od kod so lasje. (Taki lasje so lahko tudi zdravju nevarni in se z njimi lahko širijo bolezni.)

Policija je poizvedovala naprej in je izvedela, da je pred leti frizer Stoklas vprašal slugo Baureisa, ki je bil pri mestnem pogrebem zavodu, če ima kaj ženskih las na prodaj. Ko se je sluga temu začudil mu je baje Stoklas rekel, da je od prejšnjih slug vedno dobival lase.

Neki gostilničar je povedal, da je Stoklas večkrat pri njem pil z uslužbenci iz bolnišnice in da je Stoklas navadno celo ceho plačal.

Dva od teh uslužbencev sta že preje izvršila samomor — živ je samo še Steiner, ki je pretekli teden s Stoklasom stal pred sodiščem v Gradcu. Obravnava je bila zelo zanimiva, ker je pokazala, kaj vse se godi z mrličji.

Uslužbenici so jemali mrličem obleko in jo prodajali za cunje. Trupa onih, za katere se nihče ne briga, se pokopljejo brez obleke. Dr. Eppinger je dal več trupel skuhati, da je dobil skelet (okostje.) Uslužbenici so torej naravno smatrali, da smejo rezati mrtvim ženskam lase in jih prodajati.

Frizer Stoklas je priznal, da je res dobival lase od uslužbencev — porabil pa jih je le za izložbo. Plačeval jih je baje po 4—5 kron.

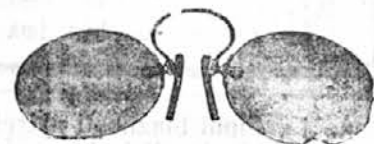
Ker so glavne priče mrtve, se Stoklasu ni moglo nič posebnega do-

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.

Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

kazati. — Obsojen je bil na 14 dni zapore — zaradi udeležbe pri tatvinah. Vsekakor zanimiva obtožba in obsodba.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJSKA POLITIKA DRŽAVNIKOV.

Dunaj, 5. novembra. Današnje sejo je izpolnil obstrukcijski govornik. Rusini bodo obstruirali tudi jutri; tako, da ni nobenega upanja, da bi se situacija zboljšala. Posvetovanje se jutri prekine in se nadaljuje v torek.

Med tem se bodo pa v Lvovu vršila nadaljna pogajanja. Po današnjih poročilih iz Lvova se situacija še ni nič spremenila. Voditelji prav pesimistično presojaajo situacijo.

ČEŠKO - NEMŠKA POGAJANJA.

Dunaj, 5. novembra. Vprašanje češko - nemških pogajanj je stopilo v nov štadij s tem, da so Nemci odkrili soudeležbo pri pravem pogajanju, to pa zato, ker nočejo zasedati ob enem s cesarskim namestnikom Thunom. V tem smislu bodo predložili Stürgkhu pismen memorandum.

KLERIKALCI PORAZENI.

Brno, 5. novembra. Pri ožjih volitvah, v okraju, kjer je bil dosedaj poslanec klerikalec Šillinger, so bili danes klerikalci pri ožjih volitvah popolnoma poraženi. Izvoljen je bil naprednjak Malik z 7273 glasovi.

PREISKAVA V KRAKOVU.

Krakov, 5. novembra. Danes se je vršila zopet preiskava v stanovanju patra Sponderja. Ko je vstopil policijski komisar v njegovo sobo, je pater Sponder bliskovito potegnil nož in si ga hotel zasadi v srce. Policijski komisar mu je še v pravem času potegnil morilno orožje iz rok, na kar je bil Sponder aretiran in oddan v zapor.

Pri preiskavi so našli vse polno obtežilnega materiala ter veliko množino kmetijskih oblek, ki jih je Sponder rabil za to, da je v nje preoblekel one, ki bi morali zadostiti voljaški dolžnosti ter jih preoblečene pošiljal čez mejo — kapitalistom v žrelo.

FERDINAND KOBURG.

Sofija, 5. novembra. Danes je na nekem shodu proglasil, da je vojna med Srbi in Bolgari povzročil za hrbotom vlade in glavnega poveljstva — Ferdinand Koburg.

Dunaj, 5. novembra. Ferdinand Koburg pride jutri na Dunaj, kjer bo še tekom dneva konferiral z — Berchtoldom.

BOLGARIJA.

Sofija, 5. novembra. Od včera je Bolgarija prosta kolere.

Sofija, 5. novembra. Uradno se poroča: Ker srbske vojaške oblasti ne zahtevajo vzhodno od Krive Palanke nekatere kraje in se tudi pripravljajo, da jih zasedejo, se je bolgarska vlada obrnila na ruskega poslanika, da napravi v Belgradu potrebne korake, da se nedogledne posledice tega poskusa odvrnejo.

SRBIJA.

Belgrad, 5. novembra. V današnji seji skupščine se je govorilo tudi o vojni upravi in se je izjavilo,

da je to le prehodni režim in da ne bo dolgo časa trajal.

Pariz, 5. novembra. Oficielno se poroča, da bo Srbija sprejela vse pogoje, ki jih je Francija stavila Srbiji pri dajanju posojila, toda le s pridržkom, da bo Francija tudi pri ostalih balkanskih državah, ki bodo iskale na Francoskem posojila, ravno tako postopala.

IZVOZ ŽIVINE IZ SRBIJE.

Belgrad, 5. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Ministrski svet je sklenil preklicati prepoved izvoza živine preko Soluna.

BOJKOT AVSTRIJSKE PAROBRODARSKE DRUŽBE V SRBIJI.

Belgrad, 5. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Prebivalci Zemuna (Obmejno mesto na Hrvatskem, nasproti Belgradu. Op. ur.) so razširili po Belgradu oklice v srbsko - hrvatskem jeziku, tiskane v latinici, v katerih poziva Belgradčane na bojkot parobrodov avstrijskega donavskega parobrodarskega društva, ki ne stavlja na razpolago dovolj parobrodov za promet z Belgradom in je tudi cene zvišalo. Bojkot se izvršuje uspešno in je tudi raztegnjen na blagovni promet.

DEMobilizacija v SRBIJI.

Belgrad, 5. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) »Tribuna« javlja, da se demobilizacija srbske armade ne izvrši vse dotlej, dokler se ne obnovijo redni diplomatični odnosi z Bolgarsko, in dokler ne preneha prehajanje bolgarskih četašev preko meje.

PROSLAVA MILANSKEGA EDIKTA V SRBIJI.

Belgrad, 5. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Niški škof Dositej je predložil naučnemu ministru predlog, da se priredi v Nišu proslava 1600 letnice milanskega edikta 23. novembra, ker se v avgustu radi vojnega stanja ni mogla proslava izvršiti.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Kupi se lepo ohranjena, bela, otročja postelja. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«. 1075-3.

Mirna stranka išče lepo sobo s kuhinjo. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«. 1082-3

Išče se nemebljovana, srednjevelika, snažna ter zračna soba. Sprejme se le neposredno od hišnega gospodarja. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«. 1070-2

Proda se leseno steno 4 m dolgo in 2 m visoko, peč za s koksom kuriti in dobro ohranjeno zimsko suknjo po nizki ceni. Več se izve pri Josipu Ahčinu, krojaču, Jurčičev trg št. 3. 1086-3

Gostilna pri

„Veselem štajercu“

se radi odpotovanja takoj odda. Trst, via Belvedere št. 37.

!! Čudovito po ceni !!

710 kosov za samo K 3-75.

Krasna pozlačena, 36 ur idoče precizjska Anker-ura z lepo verižico, gre natančno s 3letno garancijo, 1 kos avlenska kravata za gospode, 1 kravatsna igla iz bele masivne pale, garantirano nezlomljiva, 3 kosi finih žepnih robcev, 1 prstan za gospode z imit. dragim kamnom, 1 cevka za smodke, imit. jantar, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, momentni fotograf, 1 fini zobobrec iz 4 delov, 1 damska broša novost, 1 par gumbov za manšete double-zlato „Ideal“ s patentno zaklepko, 1 krasen album za slike, obstoječ iz raznih najlepših slik sveta, ki se za nje vsak zanima, 1 krasni damski vratni kolj iz orientalsk. biserov, belo, nezlomljivo, 20 finih korespondenčnih predmetov in še 610 raznih predmetov, ki so v hiši zelo potrebni, vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, vella le K 3-75. Pošilja po povzetju iz portna trgovine „Lomora“.

F. Windisch, Krakau št. M/22.

NB. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Modni salon

Stuchly-Maschke

3 Ljubljana, Zidovska ulica 3

priporoča cenj. damam tu in na deželi svojo bogato zalogo - zimskih klobukov in športnih čepic - za dame in deklice po najnižji ceni.

Popravila točno in ceno. Zalni klobuki vedno v zalogi.

Priznane dobro blago - nizke cene.

Moderna damska konfekcija

kakor plašči, kostumi, hišne halje, vrhnja krila v krasni izbiri po zelo solidnih cenah

== v modni in športni trgovini ==

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Tovarna pianinov

Anton Pečar, Trst

ulica Farneto št. 42.

izdeluje po naročilu pianine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovejšem lastnolizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljše sloves. Priporočam se slav. učiteljsstvu, preč. duhovščini i. dr. veleuglednim krogom za naročila, kakor tudi vsako uglasbovanje in popraviljanje glasbenih instrumentov.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6

priporoča posetnice, kuverte, račune, trgovska pisma itd. itd.

Lovski

klobuki, čepice - pletene telovnike sviterje, gamaše, dokolenice - - -

- - - - - nogavice

rokavice - - - - -

- - - nahrbtnike

i. t. d.

Specijalna modna in športna trgovina za : gospode in dečke :

J.Kette

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Vsaki dan

otrdi to prepričanje:

nežno vonjavo, istotako fini okus, — polno zlatorujavo barvo da naši kavi edino le dobroznani, izkušeni zagrebški

„kavin pridatek pravi :Frank:“ s tovarniško znamko „kavin mlincek“.

map 128/28.000

Več tisoč

pletenih jopic v vseh barvah, posebno sivih, poprej K 16—, sedaj K 8—.

Moških klobukov

vsakovrstnih fason, poprej K 6—, sedaj K 3—.

Klobukov za dečke

poprej K 4—, sedaj K 2—.

Klobukov za otroke

poprej K 2—, sedaj K 1—.

Največja izbira dežnih plaščev

za dame in gospode

poprej K 20—, 30—, sedaj K 14—.

Zaradi ogromne zaloge zimske konfekcije oddajam blago za polovično ceno.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.